

Esialgne tõlge

EUROOPA KOHTU OTSUS (seitsmes koda)

16. märts 2017(*)

Eelotsusetaotlus – Maksustamine – Käibemaks – ELL artikli 4 lõige 3 – Kuues direktiiv – Riigiabi – Füüsilisest isikust pankrotivõlgniku kohustustest vabastamise menetlus (esdebitazione) – Käibemaksuvõla sissenõudmise võimatus

Kohtuasjas C-493/15,

mille ese on Corte suprema di cassazione (kõrgeim kassatsioonikohus, Itaalia) 6. mai 2015. aasta otsusega ELTL artikli 267 alusel esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 21. septembril 2015, menetluses

Agenzia delle Entrate

versus

Marco Identi,

EUROOPA KOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: koja president A. Prechal, kohtunikud C. Toader ja E. Jarašinas (ettekandja),

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* G. De Bellis,
- Hispaania valitsus, esindaja: M. A. Sampol Pucurull,
- Euroopa Komisjon, esindajad: A. Caeiros, L. Lozano Palacios ja F. Tomat,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb ELL artikli 4 lõike 3 ja nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas (EÜT 1977, L 145, lk 1; ELT eriväljaanne 09/01, lk 23; edaspidi „kuues direktiiv“) artiklite 2 ja 22 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud Agenzia delle Entrate (maksuamet, edaspidi „maksuhaldur“) ja Marco Identi vahelises kohtuvaidluses maksuotsuse üle, mis puudutab käibemaksu ja kohalikku tootmistegevuse maksu 2003. aasta eest.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Kuuenda direktiivi artikli 2 kohaselt maksustatakse käibemaksuga kauba tarnimine või teenuste osutamine tasu eest riigi territooriumil maksukohustuslase poolt, kes sellena tegutseb, ning kauba import.

4 Kuuenda direktiivi artiklis 22 on sätestatud:

„[...]

4. Iga maksukohustuslane esitab deklaratsiooni tähtaja jooksul, mille määravad liikmesriigid.
[...]

[...]

5. Maksukohustuslane tasub käibemaksu netosumma deklaratsiooni esitamisel. Liikmesriigid võivad summa tasumiseks kehtestada siiski muu tähtpäeva või nõuda vahemakset.

[...]

8. [...] liikmesriigid [võivad] kehtestada muid kohustusi, mida nad peavad vajalikuks maksu nõuetekohaseks kohaldamiseks ja kogumiseks ning pettuse vältimiseks.

[...]“

Itaalia õigus

5 9. jaanuari 2006. aasta seadusandliku dekreediga nr 5 (decreto legislativo n. 5; *GURI* nr 13, regulaarne lisa, 16.1.2006) kehtestati võlakohustustest vabastamise menetlus (*esdebitazione*), muutes 16. märtsi 1942. aasta kuningliku dekreediga nr 267 (regio decreto n. 267; *GURI* nr 81, 6.4.1942) heaks kiidetud ja 12. septembri 2007. aasta seadusandliku dekreediga nr 169 (decreto legislativo n. 169; *GURI* nr 241, 16.10.2007) muudetud pankrotiseaduse (legge fallimentare) (edaspidi „pankrotiseadus“) artikleid 142–144.

6 Pankrotiseaduse artikkel 142 „Võlakohustustest vabastamine“ on sõnastatud järgmiselt:

„Füüsilisest isikust võlgniku võib vabastada täitmata jäänud kohustustest pankrotivõlausaldajate ees, kelle nõuded on jäänud rahuldamata, tingimusel et:

1) ta on teinud koostööd menetluse läbiviijatega, esitades kõik kohustuste väljaselgitamiseks vajalikud andmed ja dokumendid, ning on toimingute nõuetekohase läbiviimise eesmärgil hoolikalt tegutsenud;

2) ta ei ole menetlust mingil moel venitanud ega osalenud viivituste põhjustamises;

3) ta ei ole rikkunud artikli 48 sätteid;

- 4) teda ei ole varem võlakohustustest vabastatud taotlusele eelnenud kümne aasta jooksul;
- 5) ta ei ole vara kõrvale toimetanud ega teavitanud olematutest kohustustest, ei ole põhjustanud või süvendanud tasakaalustamatust, mis muudaks keeruliseks varalise seisundi ja käibe hindamise, samuti ei ole ta laenusid kuritarvitanud;
- 6) teda ei ole jõustunud kohtuotsusega süüdi mõistetud pankroti tahtliku põhjustamise eest, avaliku sektori majanduse, tööstuse või kaubanduse vastu suunatud kuriteo või muu ettevõtlusega seotud kuriteo eest, välja arvatud juhul, kui ta on seoses nende kuritegudega rehabiliteeritud. Kui mõne nimetatud kuriteo kohta alustatud kriminaalmenetlus on pooleli, peatab kohus menetluse kuni kriminaalasja lahendamiseni.

Võlgnikku ei vabastata kohustustest, kui pankrotivõlausaldajate nõudeid ei ole vähemalt osaliselt rahuldatud.

Kohustustest vabastamine ei hõlma:

- a) ülalpidamis- ja elatise maksmise kohustusi ja igal juhul kohustusi, mis tulenevad ettevõtlusega mitteseotud suhetest;
- b) õigusvastaselt tekitatud lepinguvälise kahju hüvitamise kohustusi ning rahalisi karistusi ja haldustrahve, mis ei ole kustutatavate võlgadega seotud.

Käesolev säte ei puuduta võlausaldajate nõudeid kaasvõlgnike, võlgniku käendajate ja regressi korras vastutavate võlgnike vastu.“

7 Pankrotiseaduse artikkel 143 „Võlakohustustest vabastamise menetlus“ näeb ette:

„Kohus tunnistab kas pankrotimenetluse lõpetamise määrusega või võlgniku taotlusel, mis tuleb esitada järgmise aasta jooksul, olles kontrollinud võlgniku vastavust artiklis 142 nimetatud tingimustele, võtnud arvesse ka tema koostööd ja olles ära kuulanud pankrotihalduri ning võlausaldajate üldkoosoleku, sissenõutamatuks pankrotivõlgniku vastu esitatud pankrotinõuded, mis ei ole täielikult rahuldatud. [...]

Selle määruse võivad võlgnik, võlausaldajad, kelle nõudeid ei ole täielikult rahuldatud, prokuratuur ja muud huvitatud isikud artikli 26 alusel vaidlustada.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

8 Tribunale di Mondovì (Mondovì esimese astme kohus) vabastas 14. aprilli 2008. aasta määrusega võlakohustustest pankrotis oleva äriühingu PVA di Identi Marco e C. Sas täisosaniku M. Identi, kelle suhtes on välja kuulutatud ka füüsilisest isikust võlgniku pankrot. Pärast kohtumääruse tegemist saatis maksuhaldur M. Identi maksuotsuse, mis puudutab käibemaksu ja kohalikku tootmistegevuse maksu 2003. aasta eest.

9 Corte suprema di cassazione (kõrgeim kassatsioonikohus, Itaalia) lahendab maksuhalduri kassatsioonkaebust Commissione tributaria regionale del Piemonte (Piemonte piirkondlik maksukohus, Itaalia) 26. märtsi 2012. aasta otsuse peale, millega esimese astme kohtu otsus, mis tuvastas, et maksuotsus on ebaseaduslik, jäeti muutmata ja ühtlasi jäeti rahuldamata maksuhalduri apellatsioonkaebus selle kohtuotsuse peale.

10 Eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitab, et füüsilisest isikust võlgniku – pankrotistunud ettevõtja suhtes kohaldatava kohustustest vabastamise menetluse eesmärk on võimaldada

võlgnikul „nullist alustada“ pärast kõigi varasemate võlgade tühistamist pankrotivõlausaldajate ees, kelle nõuded on jäänud pankrotimenetluse lõppedes rahuldamata, et võlgnikust saaks uuesti aktiivne majandustegevuses osaleja, ilma et varasem võlakoormus piiraks tema algatusi või potentsiaali, mis soodustavad tulu teenimist. Pankrotiasja menetlev kohus mitmeliikmelises koosseisus teeb pärast seda, kui ta on saanud pankrotihalduri ja võlausaldajate komitee arvamuse, mis ei ole siduv, ning eelkõige pärast kontrollimist, kas pankrotiseaduse artikli 142 esimeses lõigus ette nähtud tingimused on täidetud, otsuse kohaldada seda menetlust võlgniku suhtes.

11 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb, kas võlakohustustest vabastamise menetlus on liidu õigusega kooskõlas. Kohtul on küsimus, kas nõudest täielikku või osalist loobumist saab põhjendada selliste kohtus kindlaks tehtud praktiliste asjaoludega nagu nõutavatele tingimustele vastava võlgniku maksejõuetus või võimalus saada kätte ainult osa käibemaksunõude summast, nagu ennetava kompromissi menetluses, mida käsitleb 7. aprilli 2016. aasta kohtuotsus Degano Trasporti (C-546/14, EU:C:2016:206).

12 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et kuna liikmesriigi seadusandja on pankrotiseaduse artikli 142 kolmandas lõigus ammendavalt loetlenud võlad, millest võlgnikku ei saa vabastada, jättes mainimata maksunõuded, siis oli ta seisukohal, et isik, kelle suhtes võib kohaldada kohustustest vabastamise menetlust, tuleb vabastada ka maksuvõlgadest. Kohtu arvates tuleb siiski kontrollida, ega selle menetluse kohaldamine käibemaksuvõla suhtes ei ole liidu õigusega vastuolus.

13 Kohus lisab, et ühtlasi tekib küsimus, kas põhikohtuasjas asjassepuutuvad siseriiklikud õigusnormid on kooskõlas Euroopa Liidu konkurentsieeskirjadega, arvestades et need õigusnormid soodustavad selliste isikute majandusellu tagasipöördumist, kelle suhtes lubatakse kohaldada nimetatud menetlust, erinevalt teistest isikutest, kelle suhtes pankrot on välja kuulutatud ja selle menetluse kohaldamine on *ex lege* välistatud.

14 Neil asjaoludel otsustas Corte suprema di cassazione (kõrgeim kassatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas ELL artikli 4 lõiget 3 ja kuuenda direktiivi artikleid 2 ja 22 tuleb tõlgendada nii, et need keelavad kohaldada käibemaksu suhtes liikmesriigi õigusnormi, mis näeb ette käibemaksuvõlgade kustutamise selliste isikute puhul, kelle suhtes on lubatud kohaldada [pankrotiseaduse] artiklites 142 ja 143 ette nähtud kohustustest vabastamise menetlust?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

15 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub oma küsimusega sisuliselt selgitust, kas liidu õigust, täpsemalt ELL artikli 4 lõiget 3, kuuenda direktiivi artikleid 2 ja 22 ning riigiabieeskirju tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus käibemaksuvõla sissenõutamatuks tunnistamine selliste siseriiklike õigusnormide alusel, nagu on arutusel põhikohtuasjas, mis näevad ette kohustustest vabastamise menetluse, mille käigus kohus võib teatavatel tingimustel tunnistada sissenõutamatuks füüsilise isiku võlad, mis on jäänud rahuldamata selle isiku suhtes läbiviidud pankrotimenetluse käigus.

16 Olgu märgitud, et kuuenda direktiivi artiklites 2 ja 22 ning ELL artikli 4 lõikest 3 tuleneb liikmesriikide kohustus võtta kõik meetmed seadusandluse ja halduse tasandil, et tagada oma territooriumil täies ulatuses käibemaksu kogumine (vt selle kohta kohtuotsus, 7.4.2016, Degano Trasporti, C-546/14, EU:C:2016:206, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika).

17 Ühise käibemaksusüsteemi raames on liikmesriigid kohustatud tagama maksukohustuslaste

poolt nendele pandud kohustuste täitmise ja liikmesriikidel on selleks teatud kaalutlusruum, eriti selle üle otsustamisel, kuidas kasutada nende käsutuses olevaid vahendeid (kohtuotsus, 7.4.2016, Degano Trasporti, C-546/14, EU:C:2016:206, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).

18 Seda kaalutlusruumi piirab aga kohustus tagada liidu omavahendite tõhus kogumine ja kohustus mitte luua olulisi erinevusi maksukohustuslaste kohtlemise viisides, olgu siis tegemist ühe liikmesriigi või kõikide liikmesriikidega. Käibemaksudirektiivi tuleb tõlgendada kooskõlas ühises käibemaksusüsteemis ette nähtud neutraalse maksustamise põhimõttega, mille kohaselt ei tohi samalaadseid tehinguid tegevaid ettevõtjaid käibemaksuga maksustamisel erinevalt kohelda. Liikmesriikide tegevus, mis puudutab käibemaksu, peab seda põhimõtet järgima (kohtuotsus, 7.4.2016, Degano Trasporti, C-546/14, EU:C:2016:206, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika).

19 Nõukogu 7. juuni 2007. aasta otsuse 2007/436/EÜ, Euratom, Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta (ELT 2007, L 163, lk 17) artikli 2 lõike 1 kohaselt hõlmavad liidu omavahendid tulusid ühtse määra kohaldamisest kõigi liikmesriikide ühtlustatud käibemaksu arvestusbaaside suhtes, mis määratakse kindlaks kooskõlas liidu õigusnormidega. Seega esineb otsene seos kohaldatavat liidu õigust järgides käibemaksutulude kogumise ja vastavate käibemaksu-omavahendite liidu eelarve käsutusse andmise vahel, kuna iga lünk esimesena nimetatud tulude kogumises leiab potentsiaalselt kajastamist teisena nimetatud vahendite vähenemises (kohtuotsus, 7.4.2016, Degano Trasporti, C-546/14, EU:C:2016:206, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika).

20 Neid asjaolusid arvestades tuleb kindlaks teha, kas võimalus tunnistada käibemaksuvõlg teatud tingimustel sissenõutamatuks, kohaldades sellist kohustustest vabastamise menetlust, nagu on arutusel põhikohtuasjas, on vastuolus liikmesriikide kohustusega tagada oma territooriumil käibemaksu täies ulatuses kogumine samamoodi nagu liidu omavahendite tõhus kogumine. Selleks tuleb analüüsida nimetatud menetluse kohaldamise tingimusi.

21 Kõigepealt ilmneb, et sellise võlgadest vabastamise menetluse puhul, mille kirjelduse eelotsusetaotluse esitanud kohus on esitanud ja mis on ära toodud käesoleva kohtuotsuse punktides 5–7, on seatud eesmärk võimaldada pankrotis füüsilisel isikul vabaneda võlgadest, mis on jäänud rahuldamata selle isiku suhtes läbiviidud pankrotimenetluse käigus, et ta saaks uuesti ettevõtlusega tegelema hakata. Pankrotimenetlusega samal ajal või selle järel kohustustest vabastamise menetluse läbiviimine eeldab seega, et kogu võlgniku vara on realiseeritud ja sellest saadud vahendite võlausaldajate vahel jaotamisel ei olnud võimalik kõiki võlgu täielikult tasuda. Lisaks on võlgadest vabastamine pankrotiseaduse artikli 142 teise lõigu kohaselt lubatud vaid siis, kui pankrotivõlausaldajate nõuded on vähemalt osaliselt rahuldatud.

22 Pealegi saab kohustustest vabastuse menetlust kohaldada ainult füüsiliste isikute suhtes, kes vastavad teatavatele pankrotiseaduse artikli 142 esimeses lõigus sätestatud tingimustele, mis puudutavad võlgniku käitumist enne pankrotimenetluse algatamist ja selle käigus. Neist tingimustest nähtub nimelt, et esiteks ei tohi seda menetlust olla võlgniku suhtes kümne aasta jooksul enne taotluse esitamist juba kohaldatud, ta ei tohi olla süüdi mõistetud pankroti tahtliku põhjustamise, majanduskuriteo või muu ettevõtlusega seotud kuriteo eest, ta ei tohi olla ettevõtte vara kõrvale toimetanud, oma maksejõuetust ise korraldanud või seda laenu kuritarvitamisega süvendanud ning teiseks peab ta olema teinud pankrotimenetluse käigus koostööd ja ilmutanud hoolsust. Ilmneb seega, et need tingimused lähtuvad põhiosas võlgniku aususest ja lojaalsusest ning lubavad niisiis kohustustest vabastamise menetlust kohaldada ainult heausksete võlgnike suhtes.

23 Seoses menetluse läbiviimisega näeb pankrotiseaduse artikkel 143 esiteks ette, et pankrotiasja menetlev kohus peab kontrollima, kas nimetatud seaduse artiklis 142 sätestatud tingimused on täidetud, teiseks tuleb konsulteerida pankrotihalduri ja võlausaldajate komiteega

ning kolmandaks võivad võlausaldajad, kelle nõudeid ei ole täielikult rahuldatud, prokuratuur ja muud huvitatud isikud vaidlustada kohtulahendi, millega tunnistatakse sissenõutamatuks võlanõuded, mis ei ole pankrotimenetluse käigus täielikult rahuldatud. Kohustustest vabastamise menetlus nõuab seega, et kohus teostaks kontrolli üksikjuhtude kaupa. Lisaks saab käibemaksunõuet omav liikmesriik selles menetluses esiteks võlgniku taotluse kohta kohaldada tema suhtes kõnealust menetlust anda oma arvamuse enne taotluse lahendamise kohta otsuse tegemist ja teiseks vastavatel juhtudel vaidlustada otsuse, millega tunnistatakse sissenõutamatuks käibemaksuvõlad, mis ei ole täielikult tasutud; see toob kaasa teise kohtuliku kontrolli.

24 Neist tõdemustest järeldub, et nii nagu ennetava kompromissi menetluse suhtes, mida analüüsiti 7. aprilli 2013. aasta kohtuotsuses Degano Trasporti (C-546/14, EU:C:2016:206, punkt 28), on sellise kohustustest vabastamise menetluse suhtes, nagu on arutusel põhikohtuasjas, kehtestatud ranged kohaldamise tingimused, mis tagavad muu hulgas käibemaksunõuete rahuldamise, ja et neid tingimusi arvestades ei loobuta selles menetluses käibemaksu sissenõudmisest üldiselt ja vahet tegemata ning see ei ole vastuolus liikmesriikide kohustusega tagada oma territooriumil käibemaksu täies ulatuses kogumine samamoodi nagu liidu omavahendite tõhus kogumine (vt kohtuotsus 7.4.2016, Degano Trasporti, C-546/14, EU:C:2016:206, punkt 28).

25 Seoses riigiabieeskirjadega tuletagem meelde, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on riigisisese meetme „riigiabiks“ tunnistamisel nõutav, et oleksid täidetud kõik järgmised tingimused. Esiteks peab olema tegemist sekkumisega riigi poolt või riigi ressurssidest. Teiseks peab sekkumine ähvardama kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust. Kolmandaks peab sekkumine andma soodustatud isikule valikulise eelise. Neljandaks peab see kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi (kohtuotsused, 21.12.2016, komisjon vs. Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, punkt 40, ja 21.12.2016, komisjon vs. World Duty Free Group SA jt, C-20/15 P ja C-21/15 P, EU:C:2016:981, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).

26 Mis puudutab eelise valikulisuse tingimust, mis on ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses mõiste „riigiabi“ oluline osa, siis tuleneb Euroopa Kohtu samavõrd väljakujunenud praktikast, et selle tingimuse hindamiseks tuleb kindlaks teha, kas konkreetset õiguslikku raamistikku arvestades on siseriiklik meede selline, et see soodustab „teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist“ võrreldes teiste ettevõtjatega, kes on asjaomase abikava eesmärgi arvestades sarnases faktilises ja õiguslikus olukorras ning keda koheldakse erinevalt viisil, mida võib sisuliselt pidada diskrimineerivaks (kohtuotsused, 21.12.2016, komisjon vs. World Duty Free Group SA jt, C-20/15 P ja C-21/15 P, EU:C:2016:981, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).

27 Peale selle tuleb meelde tuletada, et asjaolu, et meedet võidakse kohaldada ainult maksumaksjatele, kes vastavad meetme kohaldamise tingimustele, ei saa iseenesest muuta seda meedet valikuliseks (kohtuotsused, 29.3.2012, 3M Italia, C-417/10, EU:C:2012:184, punkt 42, ja 21.12.2016, komisjon vs. World Duty Free Group SA jt, C-20/15 P ja C-21/15 P, EU:C:2016:981, punkt 59).

28 Käesolevas asjas piisab selle tuvastamisest, et kohustustest vabastamise menetlust käsitlevate pankrotiseaduse sätete raames ei ole need isikud, kelle suhtes selle menetluse kohaldamine ei ole lubatud kas seetõttu, et nad ei kuulu menetluse kohaldamisalasse, või seetõttu, et nimetatud seaduse artiklis 142 ette nähtud tingimused ei ole täidetud, sarnases faktilises ja õiguslikus olukorras isikutega, kelle suhtes menetlust kohaldatakse, arvestades nende sätetega taotletavat eesmärki, mis, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 10 ja 12 ning punktides 21 ja 22, seisneb selles, et pankrotis füüsilisel isikul, kes on heauskne võlgnik, võimaldatakse uuesti ettevõtlusega tegelema hakata vabastatuna võlgadest, mis on jäänud rahuldamata selle isiku suhtes läbiviidud pankrotimenetluse käigus.

29 Sellest järeldeb, ilma et oleks vaja uurida muid käesoleva kohtuotsuse punktis 25 osutatud tingimusi, et pankrotiseadusega ette nähtud võlakohustustest vabastamist ei saa pidada riigiabiks.

30 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et liidu õigust, täpsemalt ELL artikli 4 lõiget 3, kuuenda direktiivi artikleid 2 ja 22 ning riigiabieeskirju tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus käibemaksuvõla sissenõutamatuks tunnistamine selliste siseriiklike õigusnormide alusel, nagu on arutusel põhikohtuasjas, mis näevad ette kohustustest vabastamise menetluse, mille käigus kohus võib teatavatel tingimustel tunnistada sissenõutamatuks füüsilise isiku võlad, mis on jäänud rahuldamata selle isiku suhtes läbiviidud pankrotimenetluse käigus.

Kohtukulud

31 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (seitsmes koda) otsustab:

Liidu õigust, täpsemalt ELL artikli 4 lõiget 3, nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ kumuleerivate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas artikleid 2 ja 22 ning riigiabieeskirju tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus käibemaksuvõla sissenõutamatuks tunnistamine selliste siseriiklike õigusnormide alusel, nagu on arutusel põhikohtuasjas, mis näevad ette kohustustest vabastamise menetluse, mille käigus kohus võib teatavatel tingimustel tunnistada sissenõutamatuks füüsilise isiku võlad, mis on jäänud rahuldamata selle isiku suhtes läbiviidud pankrotimenetluse käigus.

Allkirjad

* Kohtumenetluse keel: itaalia.